

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Scopurile noului guvern.

Prezidentul consiliului de mini-stri, contele Khuen-Héderváry, a avut o lungă întrevedere cu un redactor dela ziarul maghiar „Budapesti Hir-lap”, căruia i-a făcut importante comunicări despre scopurile și inten-țiunile sale. I-a spus, că a început pertractări cu contele Andrássy, șeful partidului constituțional din dietă, pentru a-l câștiga pentru planurile sale, și cu toate că la înțelegere perfectă încă nu a ajuns cu el, n'a pierdut speranța, că divergențele de păreri cari mai există vor putea fi delăturate. Aceste divergențe de pă-reri există mai ales cu privire la dreptul electoral, dar în esență ele nu sunt tocmai așa de mari, după ce și contele Andrássy e aderent al vo-tului universal.

Cu privire la esirea sa pe plan ca ministru-president ungar, și la misiunea ce o are, — contele Khuen-Héderváry a făcut apoi următoarele interesante destăinui:

„... Eu din capul locului eram de părerea, că până e cu puțință guvernarea cu ajutorul coaliției, să nu se facă, nu e permis să se facă nici o încercare în altă direcție. Si-tuația era critică deja în Iunie anul trecut, când se născuseră mari con-traste în sânul guvernului, dar și față de celalalt factor al legislaturii. Am zis însă, că trebuie eshaiată orice încercare din care s'ar putea naște o activitate spornică parlamentară. Și am spus-o și în Septemvrie, că coaliția trebuie să rămână și mai departe la putere. Pe sama mea nu am cerut nici un rol. Când însă s'au făcut toate încercările și s'a văzut, că nu merge lucrul nici de cum, ba și Wekerle, fostul ministru-president, a întrebuințat fără succes toate mij-loacele și toate căile: m'a chemat Maiestatea Sa, pe mine și pe Lu-kács, ca să-i dăm sfat. Am spus, că eu

nu pot să dau nici un sfat, pentru că trăesc la țară și nu cunosc păreriile partidelor. I-am recomandat însă M. Sale pe Lukács, fiindcă vedeam, că nu sunt eshaiate încă toate încercările. Eram de părerea, că până sunt în coaliție partide, cari pot fi câștigate pentru guvernare, e de prisos a face întreprinderi în altă direcție. Dacă e deci greșală, că Lu-kács a pertractat cu Justh, greșala e a mea. N'a succes lucrul, și eu m'am mirat că n'a succes. Am fost deci surprins, când din cabinetul Maiestății Sale am primit știrea prin telefon, că sunt chemat la palat.

Câtă vreme Lukács a pertractat cu Justh, eu am făcut vizite de orientare la șefii partidelor din coaliție. Dar am ajuns la convin-gerea, că din vizitele acestea se pot scoate concluziuni greșite. Eu a-tunci nu am pertractat cu nime. Eram de părerea, că până nu sunt numit, eu și guvernul meu, nu pot să pertractez cu nime, pentru că-mi lipsește orice titlu de drept. A tre-buit însă să mă conving și despre aceea, că înainte de a forma gu-vernul, era înțelegerea în multe pri-vințe mai ușoară. Dar nu e prea târziu. Eu voi continua pertractă-rile cu toți conducătorii de partide. Voi am să pertractez cu toți deo-dată, cu ajutorul presidentului ca-sei, dar planul acesta nu mi-a suc-ces. Voi pertracta deci separat, cu fiecare din ei. Se poate, că unul ori altul dintre partide imi stă mai aproape, dar eu mă aflu în fața tu-turor, și nici pe unul nu aș voi să-l înstrăinez de mine. Eu nu vo-iesc războiu, deși știu că nu poate fi evitat, dar până mai am speranță, că pot să câșig pe cineva, deși nu partide întregi, voi continua per-tractările.

Eu nu am partid. Intențiunea și hotărârea mea este, să-mi fac un partid nou. Dar lucrul acesta e cu puțință numai pe baza unui program.

Imi voi espune deci programul, și pe baza aceluia voiu întemeia noul partid, provocând pe toți cari imi primesc programul, să mă spri-jinească. Și am speranță, că pe baza programului meu voiu primi sprijini-tori din sânul mai multor partide.

Imi am motivele mele, de ce nu am pertractat din capul locului în secret cu șefii de partide. Nu e în interesul țării, să leg învoielii se-crete cu nime. Eu vreau să lucru în fața țării, să nu ascund nimica. Vreau să știu fiecare despre ce e vorba. Cumcă eu nu sunt contrar nici uneia dintre partidele din dietă se vede din împrejurarea, că voi am să iau în ministerul meu doi membri ai partidului constituțional, dar nu mi-a succes, cu toate că li-am de-clarat, că pot să rămână și mai de-parte constituționali, până la for-marea noului partid. Nu mă port deci cu nici o antipatie față de par-tidul constituțional. Dar repet, nu am pierdut speranța, că vom ajunge la înțelegere. Voiu continua per-tractările, cu Andrássy și cu alții, și cred, că după espunerea progra-mului cu mai bun succes decât până acuma.

Despre programul meu acum nu pot să dau amănunte. Reforma electorală natural că e trecută în pro-gram. Dar statificarea administrației n'am să o trec în program, în forma aceasta, pentru că vreau să evit o-rică complicație, ci voiu vorbi nu-mai despre reformele administrative. În sfârșit, că ce aduc națiunii? Știu foarte bine, că orice aș aduce as-tăzi, din cele ce pot fi promise cu succes, rezultat concret nu s'ar naște din aceasta. Lozincele cele mai po-pulare contrarii mei nu le-ar ac-cepta, și răspunsul la ele ar fi pro-punerea de neîncredere. Dar totuși, pentru a ridica conștiința națiunii maghiare, voi face cu ocaziunea pre-sențării guvernului declarațiuni, cari din punctul de vedere al drepturilor

națiunii vor fi cu mult mai precise decum și-ar fi putut închipui cineva mai înainte“...

A mai declarat apoi ministrul-president Khuen-Héderváry, că cu toate că are mari greutate de în-vins, acestea sunt mai mici și mai neînsemnate decum și le închipuia el. Și dacă vor ajunge totuși lucru-rile la războiu, el va căuta să evite războiul, precum și discuțiile lungi și sterpe din dietă. Ceea ce ar în-semna, că se vor face în curând ale-geri noi!

Ziua critică. Astăzi, Luni, e ziua critică pentru noul nostru gu-vern. Pe când scriem șirele aces-tea, deputații se adună la ședința dietei, convocată din partea prezi-dentului camerei pe orele 10. In-teresul față de această ședință a dietei e atât de mare, încât biletele pentru public au fost împărțite de Vineri toate, astfel, că deja Sâmbătă nu a mai putut primi nime bilet pe galerie. Prim-ministrul Khuen-Héderváry a avut întrevederi Sâmbătă și Duminecă cu toți con-ducătorii partidelor din dietă, dar la înțelegere nu a putut ajunge cu ei. E sigur deci, că afară de par-tidul constituțional, nici unul din-tre celelalte partide nu va vota guvernului indemnarea, și că pro-punerea ce se va face în dietă, de a se da noului guvern vot de neîn-credere, va fi primită cu mare ma-joritate de voturi, dacă sa ajunge treaba la votare. Incolo însă sunt prospecte, că deputații nu vor face gălăgie în dietă și nu vor conturba pe domnul ministru-president în espunerea programului seu. Mai e apoi vorba, ca guvernul să presinte dietei încă astăzi următoarele pro-iecte de lege: despre bugetul anu-lui 1910, despre indemnarea pe două luni, despre convenția comer-cială cu România și despre con-tractarea unui împrumut de cinci-

FOIȘOARĂ.

Ce e cultura?

În valoroasa publicațiune a profeso-rului universitar W. Rein din Jena, intitulată „Enciclopedia pedagogică” găsim un frumos articol despre cultură, scris de în-vățătorul Frideric Paulsen, profesor univer-sitar în Berlin. Dăm din articolul acesta părțile următoare, în cari se definează foarte frumos înțelesul cuvântului „cul-tură“:

„De oarece fiecare om are o viață sufletească numai ca membru al marelui ființ istorice, fiu și membru al unui po-por, putem înțelege prin cultură o destoi-nicie a omului de a lua parte deplină și în toate direcțiile la viața istorico-sufle-tească a poporului și a timpului său, de-stoinicie ce se dobândește prin educație și prin instrucție.

Chipul de a vedea lumea și problema de viață a fiecărui om le determină me-diul istoric ce-l înconjoară. El cunoaște natura numai prin știința poporului și tim-pului său, lumea și viața numai prin re-ligia sau filosofia timpului și poporului său, și tot asemenea i se determină dato-riile și problemele vieții prin relațiile tim-pului și poporului său. Problema edu-cației va fi prin urmare să conducă desvol-tarea individului până acolo, ca să fie în

stare să priceapă mediul natural și istoric ce-l înconjoară și să lucreze în acel me-diul... .

Cult este cel care știe cu ochiul li-ber și cu judecata sigură să ia poziție față de păreriile și ideile, față de formele de viață și de tendențele mediului istoric ce-l înconjoară.

Înlăuntrul unui popor se află felu-rite cercuri după conținutul vieții fiecă-ruia. Deosebiri de carieră, de poziție socială, de sex, creiază deosebiri însem-nate față de problema vieții. De oarece „cultură” înseamnă destoinicia omului a lua parte plină de înțelepciune la viața întregă a poporului, atunci ea va trebui să se conformeze rolului special ce are fiecare om în viața societății luate ca în-treg. Cerința ce i se face este să nu fie uniformă, ci variată. Altă cultură trebuie femeii și alta bărbatului, alta se cere în-vățătorului și alta ofiterului ori țărânului. Cultura cea adevărată, cultura cum se cade o are fiecare om, care a câștigat destoi-nicia de a se acomoda cu realitatea exis-tenței, din punctul de vedere în care l-a pus natura și soarta, și a-și clădi o lume sufletească proprie, potrivită cu condițiile lui de trai, fie acea lume mare sau mică. Cultura nu o constituie mulțimea lucruri-lor pe cari le știe ori le-a învățat cineva, ci atât puterea și originalitatea cu cari și-a însușit omul acele cunoștințe, cât și chipul cum știe el să le întrebuințeze la înțelegerea și judecarea a tot ce întâlnește în cale. De aceea nu ne vom sfi să zi-

cem, că este om cult un țăran, care n'a învățat nici odată mai multe lucruri de cât cele pe cari le învață cineva în școala primară și n'a auzit poate nici odată nu-mele lui Goethe și al lui Schiller, dar care știe să întrebuințeze cu înțelepciune mijloacele pe cari i le-au dat la îndemână condițiunile existenței în cari trăiește, care a știut să-și formeze o concepție simplă și lămurită despre lumea istorică și natu-rală în care trăiește, și să se miște în cer-cul său, conducându-se după păreriile sale proprii, neastărnate de alții. Și din contră nu ne vom opri de a zice că este o per-soană incultă, bărbatul sau femeia care știe să vorbească de toate lucrurile, dar întrebuințând numai vorbe învățate dela alții și cuvinte străine, chiar dacă ar a-duce diplome despre cultura lor dela toate școalele și dela toate comisiunile esami-natoare din lume. Nu materia, ci forma hotărăște despre cultura omului.

După vorba de toate zilele, cultura ar fi apanagiul exclusiv al unor anumite clase sociale. După ea, un țăran sau un cizmar nu poate să fie numărat printre „oamenii culti”, și un ofițer sau un jude-cător poate să vorbească ori să se poarte vre-o dată ca incult, totuși rămân „om cult”. „Cultura” este, după vorba de toate zilele posesiunea cunoștințelor câș-tigate în școală, prin cari o anumită pă-tură socială se deosebește de masa de jos a poporului...

Cultura este formarea vieții interne prin o lucrare internă; nu putem zice că

este cultură o adunătură de idei și de cuvinte, chiar dacă ar fi cuvinte latinești și grecești. Poate și cineva pe din sfărș enciclopedii întregi, tot n'am putea să-l credem cult. Ba, ceva mai mult, putem presupune că în interiorul său este „fără formă” și incult, căci este cu neputință pentru un spirit să stăpânească și să asi-mileze această materie nemărginit de multă.

Din contră, nu putem să nu zicem că este cult în realitate un om simplu, care se mișcă într'un cerc strâmt, dar a câștigat un mod de a vedea complect și sigur, din care privește pe oameni și lu-crurile ce întâlnește, cu judecata limpede și temeinică. Asemenea om ar fi de es. Hawermann din scrierea „Stromtid” a scriitorului german contemporan Fritz Reuter. Firește, omul acesta nu știe să vorbească de păreriile sale despre lume, și despre viață, în general el nu vorbește mult, dar are astfel de păreri și, ceea ce este mai mult, trăiește în conformitate cu ele.

Despre semidoctie sau jumătate de cultură vom spune, că este tocmai aceea ce înțelege vorbirea de toate zilele sub cuvântul „cultură” adică parerea că ar fi „culți” cei cari „știu toate”, cari „pot vorbi despre toate”. Ea se produce peste tot, unde silim tineretul, fără să ținem socoteală de dispoziții naturale, să învețe „Materii de cultură”, pe cari natura re-fuză să le asimileze. Semidoctia sau ju-mătatea de cultură nu este efectul unui

zeci de milioane. Pe după amiază la orele 4 e convocată apoi ședința casei magnaților.

Insoțirile de credit sâsești sistem Raiffeisen.

(Fine.)

9. Insoțirea din *Ilimbav* s'a înființat la 1901. Ea în 1908 a avut 66 membri cu cor. 1320 părți fundamentale; 61 deponenți eu minimul de cor. 1 și cu maximum de cor. 1860, fiind suma totală a depunerilor ei de cor. 7349 08. Imprumuturile acordate membrilor, cu sume dela cor. 5—954, sunt de cor. 23.737 44. Din profitul curat realizat dela înființare, însoțirea și-a format un fond de rezervă de cor. 2377 95 și altul economic de cor. 281 84 și pe deasupra s'a provăzută și cu o grăpă de mușchi și cu o mașină de sămănat trifoiu. Cu privire la folosul, ce l-au avut singuratici membri dela înființarea Insoțirii, direcțiunea scoate la iveală faptul, că tovarășii nu mai aleargă cu mari perdeni de timp pe la bănci străine după imprumuturi, și prin urmare nu mai dau dobânzile străinilor și astfel de profitul, care se realizează, se folosesc tot cei cari plătesc camelele. Lăudând pornirile Reuniunii agricole, inițiativa acestor Insoțiri, direcțiunea accentuează, că Reuniunea ar face un lucru tot atât de bun dacă ar stăru pe lângă fiecare Insoțire Raiffeisen să se înființeze și câte o societate de consum precum o face cassa de păstrare s.s. din Sibiu. S'ar mai putea ocupa apoi Reuniunea cu înființarea de Reuniuni de înmormântare, cu societăți de asigurare a vitelor etc. Dar pentru ca toate câte ar trebui să se facă să poată primi și intrupare, de lipsă ar fi înființarea unei centrale a Insoțirilor noastre.

Prezident al Insoțirii e economul *Ioan Lazar*, iar cassar harnicul paroh *Ioan Alexandru*.

10. Insoțirea din *Nucet*, înființată la 1903, în 1908 a avut 101 membri, cu cor. 2.020 părți fundamentale. Depunerile la Insoțire dau suma de cor. 16.345 77 deci mai mult cu cor. 4079 04 față de anul 1907. Imprumuturile acordate membrilor sunt de cor. 48.316, iar datoria Insoțirii e de cor. 26.002 90, deci cu o reducere de cor. 7427 10 față de anul trecut. Profitul curat realizat în 1908 e de cor. 1518 78, care s'a împărțit astfel: cor. 1012 52 fondului neatacabil, ajuns la suma de cor. 2083 16; cor. 101 52 fondului de rezervă, ajuns la suma de cor. 226 33 și cor. 405 01 fondului economic, ajuns la suma de cor. 815 27, cari la olată dispun de suma considerabilă de cor. 3124 76. Insoțirea are și o mașină de sămănat trifoi și o grăpă de mușchi, folosite de tovarășii cu bun succes.

Prezident al Insoțirii e economul *Zacheu Cosma*, iar cassar neobositul paroh *Ioan Demian*.

11. Insoțirea din *Bungard*, înființată în 1900. Capitalul societății al ei e cor. 1549 57: imprumuturile acordate membrilor sunt de cor. 2600 88; depunerile ei sunt cor. 1000, fondul de rezervă l-a sporit la cor. 138 82, iar datoria în cont-curent a ei e de coroane 197.

Prezident al Insoțirii e economul *Toma Ciora*, iar al comitetului de supraveghere *George Modran*.

anumit fel de școală, al școlii reale de exemplu, precum au crezut mulți, nici al unui curs de școală terminat numai pe jumătate, cum cred alții, și după a căror credință un om care nu mai urmează la școală din clasa a patra gimnazială trebuie să fi pentru toată viața un „semidoc” sau un „cult pe jumătate”, pe când cel care posedă diploma de bacalaureat s'ar bucura de o cultură „întregă și deplină”. Semidocia sau jumătatea de cultură este o cultură neisprăvită prin lucrarea proprie în lăuntrul omului.

Cultura se produce prin prelucrare internă și prin asimilare, iar semidocia sau jumătatea de cultură se produce acolo, unde materiile se primesc numai superficial. Ingrămădite în memorie, ele zăc în suflet ca niște corpuri streine, împiedică dezvoltarea naturală, rod și ciuntesc cultura sufletească.

Astfel de cultură este fără îndoială o nenorocire. Dacă dobândirea ei este un chin, apoi posedarea ei este un blestem. Semidocia ne face să ne credem și să cântăm mereu lauda altora. Precum podoabele de tot felul îndeamnă pe omul care le poartă să le expună vederei altora, tot așa și această „școală de cultură” ne prefăcște nimic, dacă n'o vede nimeni. Semidocia ne face îngâmfați și despoți. Fiind că nu are nici o valoare în sine însăși, de aceea cel care suferă de ea, umblă să i se dea o recunoaștere externă „superiorității” sale și disprețuiește pe ceilalți „cari nu au cultură”. Semidocia

12. Insoțirea din *Gusterița*, activată în 1907, la finea anului 1908 a avut 34 membri. Depunerile are, cu sume dela cor. 1—600, cor. 4758 31, deci cu un spor de cor. 2467 31 față de anul 1907. Intre depoenți e și Reuniunea noastră agricolă cu cor. 600. Pretensiunile Insoțirii, cu sume dela cor. 30—900 imprumutate, dau suma de cor. 4851. Cu întreg profitul curat de cor. 92 04, realizat în 1908, s'a pus temeiul fondului de rezervă. Din frumosul raport, datorit direcțiunii, relevăm următoarele: „Ce cetății tari și nebiruite sunt Insoțirile sâsești pentru neamul nostru, o poate spune numai acela, cari urmărește mai deaproape mersul unei Insoțiri, conduse cu tact și cu minte. Insoțirea e în stare să închege și rândurile cele mai răslețe; ea dă tărie și mai presus de toată nădejdea în vremuri de mai bine, când țaranul nostru va ajunge la convingerea puterii, care e sălășluită în el. Un neajuns, care trebuie delăturat e, că ne lipsește o centrală a tuturor insoțirilor. Înființarea acesteia însă fiind condiționată de multe Insoțiri sâsești, datoria ne impune să stăruim cu toții pentru înființarea de cât mai multe asemenea Insoțiri”. La fine direcțiunea e de părere, ca în scopul introducerii unei contabilități uniforme la toate Insoțirile și astfel controlul să fie mai ușor, de datoria Reuniunii agricole ar fi să inițieze ținerea unui curs de contabilitate, la care să participe purtătorii contabilității tuturor Insoțirilor.

Conducătorii Insoțirii din *Gusterița* au în fruntea lor pe harnicii: *Traian Petrișor*, par. totodată prezident și *George Stănescu*, învățător penz. totodată casar.

13. Direcțiunea Insoțirii de credit din *Mohu*, ne luând în samă repetițiile noastre rugămintele — nu ni-a raportat despre a ei activitate și nu ni-a pus la dispoziție nici bilanțul pe 1908. Dăm aci date din raportul nostru trecut.

Insoțirea are 214 membri cu cor. 4280 părți fundamentale. Depoenți are 23 cu minimul de 26 și cu maximum de 3135, fiind sumă depunerilor de cor. 26, 808 06, cu un plus de cor. 3210 37 față de anul 1906. Imprumuturile acordate, cu sume dela coroane 40—800, dau suma de coroane 24.289 88, cu un spor de cor. 2628 92 față de anul trecut. Fondul de rezervă al Insoțirii de cor. 1879 88. Cum Insoțirea și-a achitat datoria de cor. 442 30, ea în 1907 a lucrat cu capitalul propriu. Intre activele Insoțirii, după cum o amintisem și în raportul nostru pe anul 1906, se numără cumpărarea unei pășuni în preț de cor. 6816 37, pe care obștea o folosește fără nici o taxă.

Prezidentul Insoțirii e *Ioan Simeon*, iar la comitetul de supraveghere *Ioan Bucșu*.

Pentru a înlesni alcătuirea de Insoțiri, noi n'am lipsit pe nimeni de sfatul nostru, apoi am pus și punem la dispoziție statute, protocoale de constituire (în limba română și maghiară), toate în mod gratuit; mai departe am tipărit coale pentru cărți de contabilitate, libele pentru depoenți și datoriși, obligațiuni, etc. cu a căror preț — credităm Insoțirile.

În cursul anului 1908 s'au lucrat din răspuneri pentru înființarea Insoțirilor sâsești sistem Raiffeisen din Cornăuți, care s'a inițiat la adunarea noastră generală din anul trecut; apoi din Talmăcel și Al-

ne face intoleranți și moșii. Nesigur pe sine însuși, semidocul nu poate suferi ca alți oameni să se impună, oi impunerea lor o simte ca un atentat la „propria sa cultură”. Pe semidoc îl poți cunoaște peste tot prin împrejurarea că respinge și persecută tot ce nu poartă aceeași marcă de fabrică. De aceea are dușmănie înăscută în contra a tot ce este lucru de seamă și caracteristic. Originalitatea este pentru dânsul obrăznicie. În sfârșit, semidocia îl face pe om nemulțumit și nenorocit. Și cum s'ar putea simți bine o ființă care stă în asemenea raporturi cu sine însuși și cu lumea ce-l înconjoară?...

Cultura adevărată ocolește tot ce este aparentă și ostentativă, căci n'are trebuință să fie văzută de oameni. Un semn caracteristic al omului cu adevărat cult este, că poate să tacă și să asculte și are chiar curajul să nu știe ceva. Cultura adevărată este modestă în interiorul ei, căci este îndestulată cu sine însăși și nu se umflă în pene cu aceea ce n'au alții. De aceea este îngăduitoare față de lume. Ea se bucură când întâlnește vre-o manifestare cu caracter propriu, numai să nu fie ceva falsificat, și speră să aibă și ea un câștig dela acea manifestare. În sfârșit, cultura adevărată îl face pe om bogat și fericit. Ea este o comoară, care odată ce ai câștigat-o, nici odată nu se perde, nici nu-și împuținează valoarea, fiind că nu stă sub fluctuațiunile pieței.”

țina. Firmele acestora s'au înregistrat numai în 1909.

Dăm datele de sus cu satisfacția omului, care împlinindu-și datoria față de deapropoale și care văzând roadele binecuvântate ale muncii sale obositoare, câștigă nouă puteri, nouă îndemnuri de a săvârși binele fiindcă este bine, căci în acest bine, în această mulțămire sufletească rezidă recompensa și răsplata cea mai înaltă a muncii desinteresate!

Serate de ale meseriașilor noștri.

Intre factorii însemnați cari dau viață mișcării noastre românești în Sibiu, se poate număra cu drept cuvânt și Reuniunea sodalilor români.

Cred că cei ce numai puțin se vor fi interesat de lucrările ce le-a săvârșit această reuniune de un timp încoace, nu vor putea nega adevărul acestor cuvinte; pentru că ea săvârșeste, fapte cari se văd și se simțesc, fapte, cari trebuie să umple de bucurie inima fiecărui Român cu dragoste pentru neamul său.

Mișcarea ce se produce în această instituție culturală a meseriașilor noștri în toate direcțiunile merită toată lauda.

Convingerea aceasta mi-am câștigat-o și mai mult în timpul mai nou, când am avut privilegiul de a petrece câteva momente plăcute și vesele în mijlocul acestor oameni ai muncii, diferiți în cultură și meserii, dar una în voință și simțire.

Conduc de dragostea ce mă leagă de acești frați muncitori, am luat parte în una din zilele trecute la așa numita „ședință literară”, care a fost a 12-a din anul 1909.

Impresiile plăcute ce mi le-am câștigat în acea seară vor rămânea mult timp neuitate, precum neuitată va rămânea și producția teatrală din urmă, care m'a făcut să admir talentul unor oameni cu puțină pregătire, dar cu multă înclinație pentru artă.

La intrarea în sală am fost indus în registrul de evidență, care se poartă regulat la fiecare ședință literară, apoi pofțit fiind am ocupat un loc în sala festivă frumos decorată cu icoane sfinte, diferite fotografii de ale bărbatilor cari s'au distinși pentru reuniune, diferite fotografii în grupuri și o mulțime de sentințe înțelepte. După puțină ședere observ un tânăr umblând prin sală cu un vas în formă de pălărie. A, da, o cunoșc îndată, era vasul (pălăria „Dzeu vede”) la care se adună balsamul, care la timpul său o să aline durerile văduvelor și orfanilor meseriașilor, și cu sfială am depus crucerul meu. Sfârșindu-se cu încesarea crucerului, vice-prezidentul G. Poponea sună clopoțelul, după care făcându-se liniște, anunță cu voce sonoră, că dnl prezident fiind bolnav și astfel fiind împedecat de a lua parte, ceea ce cu regret aduce la cunoștința on. public, ședința de astăseară o va conduce d-sa, roagă deci pe notarul Duca să dea citire protocoalelor ședințelor administrative ținute în luna Decemvrie.

Notarul cetește protocoalele în auzul tuturor, pentru ca nu numai membrii comitetului să aibă cunoștință de ceea ce se lucrează în hotărâre în ședințe, ci toți cei ce se interesează de soarta reuniunii. După citirea protocoalelor, 4 la număr, și după verificarea lor, vice-prezidentul ia de nou cuvântul și provocându-se la un conclud din protocoalele ședințelor scoate la iveală producția teatrală proiectată pentru ziua Crăciunului din partea Reuniunii, rugând pe cei prezenți să spriginească această producție, care promite a procura o sară plăcută, și să îndemne și pe alții a o sprijini, respective a o vesti și celor ce nu vor fi aflat despre ea.

După aceasta făcând o reprivire asupra întâmplărilor mai însemnate dela ultima ședință literară, aduce cu adânc regret la cunoștință, că de astădată e nevoit a raporta 3 cazuri dureroase întâmplăte în sinul neamului nostru. Anume: aminteste despre moartea înțeleptului și harnicului bărbat al neamului nostru Dr. *Augustin Bunea*, canonic, de moartea apriului luptător cu condeia, a ziaristului *Ioan Russu Șiraniul* și în urmă despre moartea modestului scriitor *Dumitru Marcu*. Cei doi amintii întâi — zice vice-prezidentul — au făcut parte din categoria acelor oameni cari, ori unde simțiau lipsa, își ofereau serviciile pentru binele și prosperarea neamului. Nu voiu uita nici odată pe Dr. *Augustin Bunea*, când aleși din partea comitetului am luat parte la sărbarea sfințirii steagului Reuniunii meseriașilor din Blaj, cum acest înțelept bărbat a știut să prețuiască năzuințele unor oameni doritori de progres, cum n'a hesitat a se coborî în mijlocul lor, și dela începutul sărbării până la sfârșit a luat parte activă, atât la serviciul D-zeesc săvârșit în acea zi, cât și la banchetul imponent. Nu voiu

uita nici odată vorbirea aceea românească, entuziasmul de care era pătruns și utozanța ce a dovedit-o în piața din fața catedralei. Vorbire care a stors lacrimi din ochii celor prezenți. La banchet asemenea a fost podoaba mesei, având la dreapta sa pe prezidentul reun. G. *Precep* și în jurul seș pe vrednicul deputat Dr. *Iuliu Maniu* și mulți alți intelectuali din Blaj. În momentele acelea mi-am adus aminte de un banchet al nostru aranjat în Sibiu din incidentul jubileului de 40 ani ai reuniunii, la care afară de prezidentul nostru dl Tordășianu și dl profesor Timoteiu Popovici, aimenia alții, dintre intelectuali nu ne-au aflat vrednici de a ne onora cu prezența lor, și parecă un vâl negru ni-a acoperit privirea și câteva momente am rămas dus pe gânduri.

Amintiri plăcute îmi revoacă în memorie și repozatul *Ioan Russu-Șiraniu*, de pe timpul când se afla în Sibiu, căci și acest fericit în Domnul a fost un cald spriginitor al meseriașului român. Nu era concert, nu era teatru, și orice manifestare la care numitul să nu fi luat parte sprijinindu-ne și îmbărbătându-ne în năzuințele noastre.

Nu mai puțin vrednic de amintit e și *Dumitru Marcu*, care în anii primi ai tinereții sale a fost muncitor ca și noi, meseriaș (culegător-tipograf), însă prin silință și eșut de o minte mai ageră a ajuns în șirul oamenilor deștepți, în șirul scriitorilor.

După această apreciere propune a se da espresune condolențelor prin ridicare, ceea ce se face din partea tuturor celor prezenți.

Apoi se trece la ședința literară.

Programul ședinței literare a constat din 12 puncte: Primul punct a fost 2 cântări, executate cu multă precizie de un cartet de meseriași condus de dl I. Miga. Un tânăr student a predat cu mult haz monologul: „Pe neașteptate”. Dl N. Topolog a cântat 2 doine frumoase, dovedind o bună voce de bas. Dl I. Miga s'a distins și de data aceasta ca bun declamator în „Revolta” de H. Lecca. Studentul teolog Ignaton și deastădată a ținut să ne procure câteva momente de plăcere cu fermecătoarea d sale violină, pe care a cântat mai multe doine secundat fiind tot cu violina de dl E. Macsimilian, stud. teolog, siliți fiind de furtunoasele aplauze cari nu mai voiau să contenească. A urmat iarși o cântare din partea dlui Mihail Neagu, stud. ped., bun cântăreț de doine, după care stud. pedagog N. Popovici, ne-a surprins cu o frumoasă și instructivă conferință: „Despre alcoolism”, fiind bine studiată și bine ținută conferința a fost ascultată cu multă atențiune deși a durat 3/4 de oră. După-cât sunt informat, mai mulți tineri domni și dame au și hotărât înființarea unei societăți antialcoolice. Dacă s'ar adeveri această știre, ea poate servi numai spre cinstea acelor cari sunt conduși de astfel de idei salutare. După dl Popovici a urmat mititica V. Baciu declamând poezia: „Lăcrămiarele” de V. Alecsandri. Un tânăr student ni-a cântat iarși o doină frumoasă, iar d-șoara Eugenia Popp a declamat cu multă pricepere poezia: „Nu m'ai priceput”, de Coșbuc. După d-sa dl Ignaton a prins din nou vioara în mână și, acompaniat la pian de stud. în teologie dl E. Macsimilian, au cântat împreună o romântă frumoasă, care a provocat de nou furtune de aplauze. Pompiliu Hânza a predat cu mult haz anecdota de Speranță: „Ovreul după doctor”, iar încheierea o a făcut practicantul de tipografie I. Măgean, prin predarea corectă a anecdotelor de Speranță: „Dacă are dreptate” și „Țiganul prin lunci”, cu cari a stărnit mult haz. La finea ședinței s'au sortat 15 cărțile de între cei ce au avut norocul de a câștiga, iar vice-prezidentul, atrage atențiunea meseriașilor asupra conferințelor, ce se țin la „Asociațiune”, spunând, că meseriași au favorul de a intra cu preț redus, îi îndeamnă a cerceta cât mai mulți aceste ședințe, cari sunt foarte instructive.

În urmă constatând că această ședință e a 12-a și cea din urmă în anul 1909 regretă mult absența, împedecată prin morb, a vrednicului prezident V. Tordășianu, se adresează însă stimatei doamne cu rugarea ca să fie interpretul sentimentelor de mulțămire și recunoștință ce le nutresc meseriași față cu neobositul lor conducător, dorindu-i grabnică însănătoșare, și mulțămindu-i pentru serviciile aduse reuniunii, în cursul anului ce acum apuse, îl roagă ca și pe viitor să-i povățuiască cu aceeași dragoste și înțelepciune cu care i-a povățuit și condus până acum. Cu acestea încheie ședința literară și invită publicul la prima ședință din Ianuarie 1910.

g. p.

NOUTĂȚI.

† **Adelina Tăslăuanu n. Olteanu.** Eri, Duminecă după amiază a fost înmormântată **Adelina Tăslăuanu** născută **Olteanu**, soția domnului **O. C. Tăslăuanu**, secretarul „Asociațiunii” și redactor al revistei literare „Luceafărul”. Lume multă și aleasă și-a ținut de datorie să dea mult regretatei onorurile din urmă. Actul înmormântării l-a celebrat protopresbiterul **Dr. Ioan Stroia** cu parohul **Ioan Baptist Boiu** și cu diaconul **Dr. Vasile Stan**. Răspunsurile doicase le-a dat corul seminaristilor, condus de domnul profesor **I. Popovici**. La orele 2 s'a început ceremonia înmormântării, și la 2 și jumătate sicriul a fost așezat pe carul mortuar, și acoperit de o mulțime de coroane, apoi convoiul s'a pus în mișcare spre cimitierul central, unde sicriul cu rămășițele pământești ale decedatei a fost așezat în sânul pământului. „Tribuna” din Arad scrie despre repozata următoarele:

„De o inteligență rară, de o cultură superioară, temeinică, călăuzită în toate acțiunile ei de dragoste curată pentru tot ce e frumos, bun și nobil, de un dor de muncă neobosit, vecinic gata și pe drum de a face un bine, un serviciu, o plăcere — *altora*, doamna **Adelina O. Maior** a fost un element prețios al societății românești de pretutindenea unde a stat.

Originară din Ardeal, strănepoată a marelui **Petru Maior**, doamna **Adelina O. Tăslăuanu** și-a primit educația în România, unde a fost apoi mai multă vreme profesoară la școala „Elena Doamnă” din București. Părăsește însă traiul fără griji din România, pentru a se întoarce la Sibiu și a veni într'ajutorul nepoților și nepoțelelor sale, orfani de tată și mamă, copii minori ai profesorului dela pedagogiul din Sibiu **Dr. Daniil P. Barciuanu** și ai soției sale **Silvia născ. Olteanu**, răposată amândoi în 1903.

Îngrijind de creșterea acestor 6 copii orfani cu o dragoste și abnegație de adevărată mamă, a adunat și plămuit poveștile frumoase publicate în colecția „Biblioteca copiilor și a tinerimii”, cea dintâi încercare la noi de a da tinerimii noastre o lectură cu adevărat românească. Înestrată cu un talent real de povestitoare, în scrierile ei menite să deștepte dragostea pentru cetit a celor mici a reușit să atingă întotdeauna coardele cele mai nobile ale sufletului micilor ei cetitori.

Dragostea ei pentru copii și tinerime plămăuie, întrevădea în viitor o activitate și mai rodnică, dar chinurile istovitoare ale unei boli nemiloase de inimă au pus capăt tuturor avânturilor nobile.

Trei frați, toți trei căpitani în armata României, două surori, una în România, cealaltă în Belgia, și un soț inconsolabil deplâng dimpreună cu cei cari au cunoscut-o — moartea prea de timpurie a celei care a fost **Adelina O. Tăslăuanu**.

Odihnească în pace și fie-i memoria în veci binecuvântată!

Dela comitat. În scopul pertractării obiectelor puse la ordinea zilei pentru congregația din 7 Februarie 1910 a comitatului Sibiu, ține ședință comitetul permanent al comitatului Mercuri în 26 Ianuarie n. la orele 9 dimineața și eventual și după amiază la orele 3, în sala mică a casei comitatense.

Din Timișoara ni se scrie, că vechiul suburbium *Mehala* începând dela anul nou a fost încorporat în toată forma la orașul Timișor, primind numele de suburbium „Francisc”, care formează al cincilea cartier al orașului bănățean. Cartierul are cam opt mii de locuitori, în majoritate români și germani.

În contra reuniunii de consum, despre care am publicat și noi un articol, s'a ținut în 20 Ianuarie o adunare la „Unicum”, compusă din mai mulți cetățeni sibieni nemulțumiți cu ideea înființării acestei reuniuni. Adunarea află, că reuniunea proiectată va aduce mari paguburi industriașilor și comercianților locali, fără ca prin aceasta să se poată reduce scumpețea mijloacelor de trai, de aceea își exprimă dorința, că inițiatorii să renunțe la planul d'a înființa reuniunea. Ear dacă totuși se va înființa, cei întrușiți la „Unicum” se declară gata a sprijini cu toate mijloacele de luptă pe acei industriași și comercianți, cari vor avea să sufere pe urma reuniunii de consum.

Pentru muncitori. Orașul Arad va începe în viitorul cel mai apropiat să clădească 400 de locuințe pe seama muncitorimei. Felul de clădire a fost aprobat de ministrul de interne.

Sentență nimicită. Cartea cu jurații din Caransebeș osândise la moarte pe tânărul **Paul Almăjan**, acuzat că ucis și jăfuit pe tatăl său vitreg **Moise Mirza**. Tribunalul suprem, curia regească, a nimicit sentența curții cu jurați și a osândit pe acuzat la 15 ani de temniță grea.

Fam scump Regia monopolului tutunurilor din țara noastră a publicat datele statistice despre materialul fabricat și consumat în primele zece luni ale anului 1909. S'a fumat tutun în preț de peste 111 milioane de coroane, față de 107 milioane de cor. în aceleași luni ale anului 1908.

Fostul guvern, înainte d'a se retrage, a hotărât ca statul să cumpere băile (minele) „la 12 apostoli”, din comitatul Hunedori, pentru suma de 170 de mii coroane.

Principesa Clementina, fiica răposatului rege al Belgiei și sora Stefaniei, se va căsători cu principele **Victor Bonaparte**, pretendent la tronul francez.

Din minele de aur, „la 12 apostoli”, situate la Ruda, s'au furat cantități de aur, cari au fost vândute unui negustor din Criștior, lângă Brad. Negustorul cu numele **Pitzek Sándor**, la care s'a găsit aurul, a fost acuzat pentru adăpostire de lucru furat. Tribunalul din Deva i-a dictat o pedeapsă de zece luni temniță.

Palatul parlamentului din Constantinopol s'a aprins în zilele acestea. Au ars cu desăvârșire salele camerei, senatului și tronului. Tavanul palatului s'a prăbușit. Mai multe persoane au fost rănite. Se crede, că focul a fost pus. Pagubele sunt enorme. E mare agitația în oraș. Părjolul acesta este socotit drept o catastrofă națională a Turciei.

Reformă. Militarii armatei otomane nu vor mai purta fesuri. Locul fesului îl va ocupa un fel de chipiu, asemănător cu al militarilor bulgari. Reforma aceasta va pricinui o pagubă simțitoare industriei din Austria, în considerare că de aici se exportă anual cam zece milioane de fesuri în țările balcanice și în Asia mică.

Acțiune de salvare. Pentru fondul cultural dela Blej, înființat în scopul salvării școlilor primejdite, comisiunea consistorială a adresat apeluri către credincioșii bisericii române gr.-cat., invitându-i la contribuiri. Fruntașilor li se trimit apeluri speciale pentru a dăruir sume mai mari plătite de-odată sau în rate pe mai mulți ani.

La fondul pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor sibieni, a mai dăruit: **Alexandru Șimon**, locotenent, 20 bani; **Nicolae Licareț**, sublocot., 50 bani; **Ioan Imbăruș**, expeditorul „Foi poporului”, 20 bani; **George Lazar**, cul. tip. cor. 1:85 adunați cu palaria la convenirea din ziua de Crăciun (după prez. teatrală); **George Lazar**, cul. tip. 20 bani.

Zăpadă și viscoale mari se vestesc din părțile vestice ale monarhiei. Comunicația telegrafică directă cu Italia, Elveția și Franța este întreruptă.

Mendel Ierusalem este numele destul de sonor al unui jupân din Palestina, sosit în părțile noastre ca să facă ceva negustorie cu icoane primitive d'ale sfinților, zugrăviți în stil dela Nicola. Poliția de graniță a dat de **Mendel la Petroșeni**, a găsit la dânsul o sumă frumoasă de parale și, fără considerare la negoțul înfloritor al inonarului dela Ierusalim, l-a expedit de unde a venit: la Palestina.

Balon uriaș. Se anunță din Colonia, că reuniunea Zeppelin este acum ocupată cu construirea unui balon mare de trei sute de metri. Balonul va avea opt motoare, va putea să ducă 300 de persoane și va întreține o linie de comunicație din Hamburg peste Colonia la Baden-Baden, și o altă linie dela Hamburg la Londra.

Ca la Berlin. La poliția din Budapesta în vremea din urmă s'au făcut mai multe plângeri împotriva unui tânăr, care — întocmai ca la Berlin — atacă damele pe stradă și le aplică lovituri de cuțit. O dsoară, **Ema Payer**, a primit o lovitură atât de violentă, încât a căzut leșinată în stradă. Poliția n'a putut prinde până acum pe tânărul păcătos ori mai degrabă pe tânărul nebun.

Coroane eterne. În loc de cunună peritoare pe cosciugul mult regretatei **Adelina Tăslăuanu n. Olteanu**, familia **Tordășianu (Sibiu)**, dăruiește „fondului **Dr. D. P. Barciuanu** pentru ajutorarea cailor (sodalilor) fără lucră”, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, 5 cor.

Viața socială.

Bal mascat Reuniunea sibiană a femeilor săsești, pentru sprijinirea școlii evang. de fete, aranjază Sămbătă în 5 Februarie n. un bal costumat și mascat în salele dela „Casa Societății”.

Bal în Zernești. Reuniunea femeilor române din Zernești și jur învitată la balul împreună cu „tombolă” ce se va aranja Duminecă, în 17/30 Ianuarie 1910 în hotelul din Zernești. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 2 coroane, de familie 3 coroane. Oferte marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor chita publice.

Teatru în Sohodol. Elevii școalei române din Sohodol învitat la teatrul ce se va aranja Duminecă în 10/23 Ianuarie în sala școalei române din loc. Începutul la 7 ore seara. Programul e următorul: *Despre portul românesc* piesă de **Maria Drăgan**. *Dragostea copilărească*, comedie într'un act localizată de **Dr. Iosif Siegescu**. Dans.

Petrecere în Deda. Ni se scrie, că în 9 Ianuarie n. s'a aranjat o petrecere foarte succasă în comuna Deda, la care a participat multă inteligență română din Reghin și din împrejurime. Succesul material al petrecerii încă a fost foarte frumos, căci a rămas o sumă frumoasă adunată pe sama bibliotecii populare din comuna numită.

Din public.*)

Mulțămite publice.

Locuitorii frunțașei comune **Răhău** au ocupațiunea principală cultivarea vieții de via, ale cărei roade au fost în mai mulți ani dearândul binecuvântate de D-zeu, și astfel emanând din principiul biblic, mulți dintre parohienii noștri au adus tributul lor de mulțămite pe altariul Domnului, înfrumășind biserica cu haine, odore, cărți, obiecte de valoare și dăruind sume însemnate de bani, iar fostul primar și epitrop **Ioan Avram**, cu soția **Antinie**, născută **Secaș**, au escelat întru făcerea de bine, precum se vede din următoarele: Au reparat un policandru cu 24 cor. Au cumpărat 2 sfestnice mari la altar cu 120 cor. și 4 candelă în frontal altariului cu 64 cor. Au donat de „Eclesie” un pământ în preț de 160 cor. eară în zilele acestea au cumpărat pe sama bisericești 10 acțiuni cu 1100 cor. dela institutul „Sebeșana” din Sasebeș. Acestea fapte creștinești merită toată recunoștința și se laudă de sine, deaceia li se aduce și pre aceasta cale mulțămite.

Răhău, 22 Decemvrie 1909.

Ioan Floca
paroh.

Comuna noastră bisericească **Fizeș** (t. Devej) a îndurat o simțită pagubă — trăsând în 13 Septemvrie în turnul bisericești și stricată fiind legătura turnului cu coperișul turnului și al bisericești, iar deteriorată fiind în parte și naia bisericești. În urma acestei împrejurări, din lipsa altor isvoare s'a făcut colecția între credincioșii comunei, încheiată cu bun sfârșit, căci în scurt timp reparatura necesară s'a îndeplinit, spre mângâierea sufletească a mult încercatului popor. În munca grea de a aduna banii necesari am avut un bun soț de muncă în persoana epitropului **Moisă Anghel**, care a dat din al său suma de 100 coroane și a îndemnat și pe alții la jertfe. Asemenea țin să aduc mulțămite dăruitorilor de ornate bisericești: **Pas Toma**, care a donat un rând de ornate în preț de 100 cor. și **Drăguș Sabiu**, care a dat un epatrachir, în preț de 12 coroane. Tuturor acestora le aduc și pe această cale mulțămite.

Nicolae Perian
par. gr. or. Săliște și fost adm. par. Fizeș.

Din partea subscrisului precum și a comitetului bisericesc din **Fornădia**, se aduce și pe această cale cea mai călduroasă mulțămite bunilor și evlavioșilor noștri creștini și parohieni, cari în cursul anului 1909 au binevoit a contribui

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

la înfrumșetarea sf. noastre bisericii cu următoarele daruri resp. obiecte: **Petru Trif** și **Petru Oana** un rând complet de vestimente preoțești în valoare de 80 coroane. **Ioachim Henț** un rând de vestimente, catifea neagră, cu 60 coroane. **Titia Trif** un Stihar cu 15 coroane. **Acseinte Henț** un prapor cu 28 coroane. **Petru Gaga** și **Avram Epure** 2 epitrachire fiecare cu câte 14 coroane și **Rusalina Pârva** și **Sofia Pârva** un Apostol cu litere latine cu 11 cor. 50 fil. Domnul Dzeu la răsplătească însutit jertfa adusă pe altariul Domnului.

Fornădia, în 2/15 Ianuarie 1910.

Pentru comitet:

Preotul Ioan Popa.

Convocare.

Onorații membri ai „Reuniunii de înmormântare din Cincu-mare” se convoacă prin aceasta la ședința adunării generale ordinare, ce se va ținea Duminecă, în 30 Ianuarie a. c. st. n. în localitatea școalei gr. or. la 1 oră p. m. cu următoarea

Programă:

1. Deschiderea ședinței prin preșident.
2. Raportul comitetului despre activitatea dezvoltată în decursul anului 1909.
3. Cetirea rațiociniului pe 1909 și votarea absolutului.
4. Eventuale propuneri.
5. Închiderea ședinței.
6. Constituirea Reuniunii pe un nou period de 3 ani.

Cincu-mare, în 7/20 Ian. 1910.

Emil Mandocșa
prezid.

Nicolae Stetcă
notar.

Cărți și reviste.

Propagandele religioase și întâmplările bisericești. Broșură de 40 pagini, retipărire din „Vestitorul”. București, tipografia Al. Lebrun. Prețul nu e indicat.

Polemica bisericești în chestiunea reformei sinodale a domnului ministru **Sp. Haret**, de **Constantin Laur**. Iași, tipografia „Dacia”. Prețul nu e indicat. Asupra ambelor broșuri, vom reveni.

„Biblioteca pentru toți”, Nrul 530, cuprinde „Poeme în proză” de **Ivan Turghenief**, în traducerea d. lui **Ludovic Leist**. Aceasta este una din ultimele opere ale marelui scriitor rus, șeful școalei naturaliste din Rusia. Bucățile acestea datează toate din ultimii cinci ani ai vieții lui **Turghenief**. Atins de o teribilă boală, în timpul crizelor finale, săturat de opiu și morfină, autorul povestea prietenilor săi visurile ciudate, ce le avea și-i părea rău, că nu le putea scrie: „ar fi o carte curioasă”, zicea el. Cu toate acestea a așternut câteva pe hârtie. Sunt scurte simfonii de cuvinte, legate aci de o idee, aci de un cuvânt, care scapă prin mintea bătrânului scriitor, aci de vedeniile dureroase sau fantastice, de aceea, cari năpădesc sufletul, când se sbate ca să părăsească corpul. De vânzare la toate librăriile. Prețul 30 b. Catalogul acestei „Biblioteci pentru toți” a se cere la **Librăria Leon Alcaley** la București.

Teatru german.

Astăzi, Luni, în beneficiul artistului **Reif**, *Der Brandstifter*, dramă într'un act și *Durch's Ohr*, comedie în 3 acte. Măne, Marți, *Hohe Politik*, comedie în 3 acte.

Înainte de nașterea

copilului, tinăra mamă găsește în **Emulsiunea lui Scott** putere nouă și cu puterea nouă și poartă nouă de trai. Efectul rapid și sigur, surprinde și bucură.

1 (330) 4-5

Emulsiunea lui Scott

se mistue ușor și e bună la gust. O încercare vă va convinge, cât de favorabilă e **Emulsiunea lui Scott** tocmai pentru acest caz.

Veritabil nuna
cu această marcă
— Pescarul — ca
semnul garanției
a experienței
lui SCOTT.

Emulsiunea lui Scott

delațură oboșala la lăptat, înmulțește laptele și dă tinărului pământean o culoare roșie și sănătoasă. **Emulsiunea lui Scott** trece ca emulsiunea model neîntreută.

Prețul unei sticle originale c. 2:50.

Se găsește în toate farmaciile.

Nr. 1159/1909.

[5] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Șilea-maghiară cu filia Feisa, protopresbiteratul Târnava, se escrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat, având fiitorul paroh îndatorire a plăti darea erarială după porțiunea canonică.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în Cetatea de-Baltă (u. p. Küküllővár) până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică cu știrea protopresbiterului spre a cânta, eventual a celebra și cuvânta.

Cetatea-de-Baltă, 31 Dec. 1909.
Oficiul protopresbiteral ortodox român al tractului Târnava în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Anunț.

Se caută un **lucrător** bun și priceput pentru a putea conduce o școală cu viață de vie (pepinerie) în mărimea de circa 2—3 Jugăre cat. pe timp de 7—8 luni un an eventual în decurs de mai mulți ani.

Plata — care o primește lunar dela însoțirea de credit din loc — să va statori la încheierea contractului, după învoire și vrednicie.

Conducătorul dator să poată un jurnal despre cheltuielile mărunt.

Doritorii de a să angaja în acest post sunt rugați a să prezenta la subscrisul prezident al însoțirii până cel mult la 10 Februarie st. n. s. c.

Documentând: 1. prin atestat sau carte de serviciu destoinicia și priceperea, iar 2. starea materială și purtarea morală prin un atestat dela primăria comunală.

Apoldul mic, (comitatul Sibiiu) la 19 Ianuarie 1910.

Insoțire de credit, Asociațiune înregistrată în Apoldul de jos:

Vasile Mușoiu
prezident.

(6) 1—2

Nr. 4/1910.

(8) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de al treilea învățătoriu dela școala populară confesională gr. or. română din Sebeșul inferior, protopresbiteratul gr. or. al Avrighului se escrie prin această concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele prescrie în art. de lege XXVII din 1907; parte din cassa bisericeii, parte dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substearnă cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare la subscrisul oficiu protopresbiteral gr. or. al Avrighului (posta Avrigh Elek, Szebenmegye) până la termenul susindiat.

Avrig, 2 Ianuarie 1910.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrighului în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Căndea
protopop.

Nr. 925/1909 protopresb.

[3] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Noul săsăsc cu filia Roandela, în protopresbiteratul tractului Sighișoara, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitorilor preoțești dela stat.

Concursurile împreunate cu documentele prescrie § 17 a regulamentului pentru parohii, și eventual și cu alte documente recomandatoare sunt a se înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții, — cu prealabilă încunoștințare la acest oficiu — se pot prezenta, până 8 zile înainte de alegere, înaintea alegătorilor în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta, făcând cunoștință cu poporul.

Sighișoara, 31 Decembrie 1909.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Sighișoara, — în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Aviz candidaților de notari.

Pentru ocuparea postului de notar cercual în Rekitta (comitatul Szeben) să va escrie în curând concurs, referitor la care să avizează Domnii candidați străini, că având oamenii aspiranților lor, pe care îl sprijinesc chiar și autoritățile, și pentru străini fiind împrejurările locale de tot nefavorabile, — nu este în interesul aspiranților străini a mai spesa cu rugări și alte și să nu-și facă speranțe zadarnice.

(4) 2—2

Un neinteresat.

De arendat dela 1 Ianuarie 1911

Moșia Alțina

în comitatul Sibiiu, 700 jug. catastr. 400 arabil, 150 fânaț, restul pășuni, curți, grădini. Pe Moșie drumul Sibiiu — Nocrich — Agnita, apă curgătoare, case, grajduri etc. Gară la 3 klm. Agnita și Nochrich la 7 klm. Sibiiu la 38 klm.

A se adresa Dlui

Victor Roman,
București, Str. Română Nr. 187.

[162] 5—6

Epilepsie.

Cine suferă de epilepsie, sgâr-ciuri și alte boale de nervi, să ceară broșura despre aceasta. Se capătă gratuit și franco prin

(231) 28—52
priv. Farmacia la Lebedă
Frankfurt a/M.

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericești, paramente recușite de metal și prapore.

Recomandă: **Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Baldachine** etc. confecționate exact după ritul gr.-ortodox, apoi **Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe** și a predat pentru orice comande

reprezentanța sa

Librăriei arhidiecezane, Sibiiu,

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană

(103) 46—52 se execută și încasările numitei firme.

Veritabil numai provăzut pe talpă cu anul fondării 1860.

Șosoni și ghete de zăpadă
Galoszi
de St. Petersburg.

Se fabrică zilnic 60,000 păr.

Singurii contraheți:
Messtorff Behn & Co.
Viena I.

Vânzare în detal în toate prăvăliile mai bune de încălțăminte, mode și articole de cauciuc.

In atențiunea bibliotecelor parohiale.

Dela Librăria arhidiecezană se pot procura următoarele cărți cu prețuri reduse:

	în loc de	numai		în loc de	numai
Grigoriovitza, Dela hotare.	2—	1 65	Odobescu, Grecia în țara Românească	12—	10 40
Hașdeu, Sarcasm și ideal.	2 50	2—	Oeconomu, Răsunarea lui Anastasie	2—	1 70
Iconografia creștină	4 50	3 40	Onciul, Originele principatelor Române	4—	3 50
Idiera, Istoria artelor frumoase	7—	3 80	Ardeann, Eminescu, pesimist, profet și econom	1—	— 80
Ionescu-Gion, Ist. științelor Iorga, Concepția actuală a istoriei	1—	— 80	Păcățianu, De pe la noi, romane	2—	1 60
" Inscriptii din biserică României	5—	4 20	Papahagi, Graie aromâne	1 60	1 40
" Scrisori și incriptii ardeleni II.	3 50	2 70	Petrescu, Tratat de compabilitate	8—	7 40
" Note critice asupra culegerii de documente int. Rom.	— 75	— 65	Philippide, Istoria limbii române	8—	3—
" Studii și doc. cu privire la ist. Românilor I.	6—	5—	Philippide, Specialistul Român	1 50	1 20
" detto vol. III.	2—	1 70	Plutare, Viața lui Pericle	1—	— 90
" Documente rom. din arhivele Bistriței	4—	3 20	Poltzer, Analisa alimentelor și a beuturilor	10—	9—
Ionescu-Gion, Incercare asupra ist. științelor	1—	— 80	Rădulescu-Niger, Căpitănel Ropodă	4—	1 50
Ionescu-Take, Discursuri politice II.	5—	4 40	" " Doamna Kigna	2—	1 60
Kalinderu, Indrumări date agenților Domeniei Coroanei	1 25	1—	" " Rustice	2—	1 60
Kogălniceanu, Istoria Rom. Căntă încrederii în boerii aristocrați	1—	— 80	" " Astra, dramă	2 50	1 90
Kotzebue, Din Moldova	2—	1 10	Ramură, Domnița Ruxanda, teatru	1 50	1 32
" Lasear Viorescu	1—	1 50	Ranta-Budicescu, Poezii	1—	— 80
Laurian, Elemente de economie politică	3—	2 50	Riria, Elvira, teatru	2—	1 80
Lazare, Afacerea Dreyfuss	2—	1 20	" Ultima rază din viața lui Eminescu	1 50	1 25
Lecca, Sexta, versuri	2 50	1 85	Risler, Fiziologia și cultura grăului	3—	2 50
Leist, Românishe Grammatik	2 20	1 60	Romanescu, 30 ani	4 20	3 80
Leonescu Duțescu-Duțu, Penes Curcanul	2—	1 60	Rosetti, Duiosae	1 50	— 80
Lohmeyer, Un nou mijloc de a preda copiilor limba germană	2—	1 70	" Valuri	1 50	1—
Luca Benedetto de, Cuvântul Romei	2—	1 80	" Din largul lumii	3—	2 50
Lupu-Antonescu, Metodica limbii românești	3—	1 50	Șăinean, Studii folclorice	3 50	2 90
Maeterlinck, Viața albinelor	3—	2 40	" Ioan Eliad Rădulescu	— 50	— 40
Marian, Fenomenele cerești	1 25	2 40	Sovel, Opera dlui Chendi Schonkron, Manual practic de limba engleză	— 50	— 40
" Psihofiziologia genului și a talentului	1 25	— 96	Sceopul, Pribeag	1 50	1 20
" Patru romane mici	1 25	— 96	Scurtu, Eminescu's Leben și Prosaschriften	3—	2 30
" Novele	1—	— 80	Sistema ortogr. a limbii române	1—	— 85
" Vraji, fermece și defaceri	3—	2 50	Sorcova, Clipe de repaus	1 60	1 30
" Descăntece	4—	2 95	Speranță, Feigala	3—	2 40
Mereu, Limba italiană	2—	1 60	Ștefănescu, Când a apărut omul pe pământ	3 50	2 80
Miclescu, Mama, teatru	2 50	2 10	Ștefulescu, Mănăstirea Tismana	4—	3 50
Mihăescu, Flori de zăpadă	2—	1 60	Stoenescu, Poezii	4—	3—
Mihail Eminescu, studiu critic	— 90	— 75	Teodorescu, Operile lui Anton Pann	2—	1 60
Mihaiu, Adieri, poezii	1—	— 70	Tiplea, Poezii populare din Maramurăș	1 20	1 05
Mironescu, Școala de țăsătorie	1—	— 90	Tutoveanu, Albastru	3—	2 40
Moro, Syhra	5—	4—	Ureche, Legende române	3 50	2 85
Moga, Manual pract. de cultura viei	1—	— 80	Ursachi, O căsnicie, teatru	3 50	2 80
Naum, Versuri I./II.	2 25	1 50	Urzică, Cultura cartofului	1 20	— 80
Nădejde, Istoria limbii și literaturii române	6—	2 80	Văcărescu, Luptele Românilor din 1877—78	3—	2—
Negruzzi, Poezii	2—	1 70	Vergiliu, Burdicele și Georgicele	2 60	2 19
" Nazat	1—	— 40	Vulcan, Icoane din viață	2—	1 80
			Xenopol, Spre lumină	1—	— 80
			" Brazi și putregai Războaiele dintre Ruși și Turci I./II.	4—	3 20
			Jacint, Dora	2—	1 70